

AZ OSZTRÁK PÜSPÖKKARI KONFERENCIA PÁSZTORLEVELE

A SZOCIÁLIS KÉRDÉSRŐL

Hivatalos összefoglalás

Ausztria katolikus püspökei 1990. május 15-én gazdasági és társadalmi kérdésekkel foglalkozó, szociális körlevelet hoztak nyilvánosságra. Ember-séges, nem pedig határtalan növekedést célzó gazdaság mellett szálltak síkra. Aláhúzzák a munkához való jogot és a munka kötelező voltát. Követelik, hogy fokozzuk a munkanélküliség elleni harcot, a munkafolyamatokat rendezzük a családok érdekeinek megfelelően, és tartsuk be a vasárnapi munkaszünetet. A püspökök föllépnek az igazságos jövedelemelosztásnak és a munkavállalók magántulajdon-szerzésének fokozott lehetősége érdekében is. Elítélik a korrupciót és a visszaélést az állami intézmények részéről, valamint ösztönöznek szociális jellegű állami reformokra. Ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy az új szociális kérdést csak új szociális kezdeményezésekhez való bátor hozzáállással oldhatjuk meg. Az Egyház szociális üzenete csak akkor válik szavahihetővé, hogyha az a mindennapi életben is megvalósul.

A pásztorlevél nem kizárólag a munka és a gazdaság problémáira összpontosul. Éppúgy hangsúlyt kap a házasság és a család értelmének a kérdése, az élet védelme kezdetétől fogva a halálig; a nők és fiatalok helyzete iránti aggodalom éppúgy, mint az elsődleges elkötelezettség a szegények mellett, a fellépés az igazságosság és a béke érdekében és a teremtett világ megőrzése.

A szociális pásztorlevél széleskörű, több mint egy éves vita után került a nyilvánosság elé, a terveknek megfelelően az osztrák államszerződés megkötésének 35. évfordulóján, és az első szociális pápai körlevél, a "Rerum novarum" százéves jubileumának bevezetésekor. A 70 oldal (132 cikkelyt) kitevő dokumentum mottóját II. János Pál pápa egy szava alkotja: "Az Egyház útja az ember."

Egyidejűleg megjelent egy "püspöki szózat" is, amelyet 1990. május 20-án minden szentmisén felolvastak. Ebben hangsúlyozzák a püspökök, hogy a szociális pásztorlevél nem nyújthat "kész megoldásokat", hanem "arra

ösztönöz minden keresztényt, hogy vállaljon részt a mindennapi életben az evangélium útmutatása alapján". Olyan időszakban, amelyben "a világtörténelem fontos fordulatot tett", a püspökök hozzá szeretnének járulni a lelkiismeret felébresztéséhez, hogy minden keresztény és minden jószándékú ember Istenbe vetett bizalommal útnak indulhasson egy emberibb világ felé.

A konkrét cselekvés mércéje és serkentője

A szociális pásztorlevél a katolikus szociális tant hangsúlyozza, és a jelenkor különleges kihívásaira akar rámutatni. Kiemeli azokat a kritériumokat, amelyek a szociális viselkedés alapjául szolgálnak "az emberről szóló keresztény tanítás szerint" (9). (A zárójelbe tett számok utalnak a szociális pásztorlevél megfelelő cikkelyére.) A püspökök ezáltal szeretnének tájékoztató segítséget nyújtani a mai, gazdasági és társadalmi változásoktól vemhes időben a sürgősen szükséges és felelősségteljes cselekvéshez.

A vélemények jogos sokfélesége

A püspökök előtt világos, hogy "nézeteltérések fognak fellépni ott, ahol az erkölcsi elvek alkalmazásáról van szó" (11). Jogos a konkrét szociális cselekvések sokoldalúsága, mert "ugyanattól az evangéliumtól sugallva, a keresztények különböző döntéseket hozhatnak a konkrét megoldások keresése közben. Az Egyház elismeri ezt a tényt, de azt kéri minden kereszténytől, hogy komolyan foglalkozzon ezekkel a szociális irányelvekkel, anélkül azonban, hogy kisajátítaná az Egyház tekintélyét kizárólag a saját véleménye érdekében." (12) A pásztorlevél meghív mindenkit, hogy gondolja át az Egyház szociális irányelveit.

A hitre épülő elkötelezettség

Amikor az Egyház állást foglal szociális kérdésekben, azt vallási megbízatása alapján teszi, hogy "Isten szeretetét és a Krisztus által hozott üdvösséget hirdesse az embereknek" (8). Ez az üdvösség olyan világban valósul meg, amelyet a bűn valósága jellemez. "Krisztus halála és feltámadása által azonban megtört a bűn hatalma. Az ember felszabadul, hogy bevesse magát az igazságosság szolgálatába, amelynek beteljesedését Istenben várja. Ilyen szabadságon és végidőki reményen alapszik a keresztények társadalompolitikai szerepe" (13), nevezetesen, hogy "emberibb emberré váljanak" (14) a munkában, a gazdaságban és a társadalomban. Eközben az Egyházat a Teremtés könyvének parancsa vezeti, miszerint "művelni és védelmezni kell a földet" (14), "szeretettel és bölcsességgel" (51) kell viszonyulni a teremtéshez. Jézus példája is irányadó: "az ács fia" maga is belépett a munka világába (16), hogy "általa mindent kiengeszteljen, mindent a mennyben és a földön" (51).

A szociális pásztorlevél felépítése

A szociális pásztorlevél öt fejezetre oszlik. Az 1. fejezetben rámutatnak a püspökök arra, hogy milyen hasznosak voltak a kidolgozás folyamán tanúsított állásfoglalások, megköszönik a megbeszéléseken való részvételt, és aláhúzzák a viták fontos irányvonalait. A következő két fejezet alkotja a szociális pásztorlevél fő részét. Témái: a gazdasági (2. fej.) és a társadalmi munka (3. fej.) Ausztria fontos problémái kerülnek terítékre az alapszöveg és az ezt követő viták nyomán. (A pásztorlevelet előkészítő bizottság 1988 szeptemberében hozta nyilvánosságra ezt az "alapszöveget", és a püspökök nevében mindenkit felkért, hogy közölje hozzászólásait, kiegészítéseit, ellenvetéseit. Ezeket az "Állásfoglalások összegezése" című kiadvány ismertette 1989 novemberében. A ford. megjegyzése.) A 4. fejezet a dolgok értelméről, az értékekről és a célkitűzésekről nyilatkozik. Nevezetesen: az élet alapvető értelméről, a vasárnap kultúrájáról és az értékek jelentőségéről a közösségi életben. Az utolsó fejezet "az Egyház útjáról" szól. Az üdvösség hirdetésénél elsősorban a szegényekért akarja bevetni minden erejét.

I. fejezet: KERESNI A PÁRBESZÉDET

(4–7. cikkelyek)

Az alapszöveg széleskörű vitát indított el

Először történt meg, hogy az osztrák püspökök az egész lakosságot felkérték, foglaljon állást a szociális pásztorlevél előkészítésében. Ez egyáltalán az első eset, hogy ezt az eljárást egy pásztorlevélnél alkalmazták, és egy külön fejezetet is szenteltek neki. A széleskörű vita kimutatta, hogy a társadalmi problémákat különféle módokon ítéelhetjük meg. "Az egyének és a csoportok életéből vett számos példa felhívta a püspökök figyelmét arra, hogy a munka világában mennyi új formája történik a diszkriminációnak és az igazságtalanságnak." (5) (Vö. az "Állásfoglalások összegezését".)

Új találkozásra van szükség az Egyház és a munka világa között

A vélemények világosan mutatják, hogy "a vallás és a munka világa közötti szakadék. . . úgy tűnik, elmélyült" (5). A püspökök ezért megállapítják, hogy "az Egyház és a munka világa között új találkozásra van szükség. Ezt az igényt egyetlen pásztorlevél nem töltheti be. Főleg arra van szükség, hogy a lelkipásztorkodás megújult erőfeszítéseket tegyen a munka világában élő emberek javára." (5)

Már az előkészítési folyamatban világossá vált, hogy a szociális pásttor-
levelet nem lehet a munka világára korlátozni. A szociális kérdés sokkal
átfogóbb. Arra is utalnak a püspökök: többször kifejezésre jutott az a
kívánság, hogy "foglalkozni kell a kérdéssel: mi a dolgok értelme, melyek az
erkölcsi értékek és célok" (6).

II. fejezet: AZ EMBER ÚTJA A MUNKÁBAN ÉS GAZDASÁGBAN

(8–57. cikkelyek)

A gazdaságnak az embert kell szolgálnia!

A gazdaság össz célja "az ember és minden ember szolgálata" (19) –
hangsúlyozzák a püspökök. "A katolikus szociális tanítás szerint a gazdaság
célja nem valami tetszőleges, korlátlan növekedés, hanem az emberek
ellátása olcsó árukkal és mindennapi szolgáltatásokkal; pl. elegendő éle-
lem, ruha és emberhez méltó lakásviszonyok" (18). A gazdaság célja nem
csak az anyagi javak elkészítése és szolgáltatások nyújtása, hanem lényeg-
ében az emberek együttműködtetése. "Ahol az Isten hasonmására terem-
tett, szabad, saját felelősséggel rendelkező személyek együttműködnek a
gazdasági folyamatban, ott előtérbe kerül az ember méltósága iránti tiszte-
let, a kölcsönös felelősség és döntési jog, valamint a munka világának az
emberiesebbé tétele." (20)

A szociális partnerek szolidaritásának elismerése

A püspökök elismerik a gazdaság teljesítményeit a háború utáni évek-
ben és az újjáépítést. Ugyanakkor méltatják a szakszervezetek érdemeit, és
rámutatnak a szociális partnerek teljesítményeire. (22)

Szociális kompetenciával rendelkező vállalkozók

A püspökök elismerően szólnak a vállalkozók tevékenységeiről is, és
mindenekelőtt kiemelik a kis- és középvállalkozások teljesítményeit (22).
Hangsúlyozzák, hogy Ausztriának olyan vállalkozókra van szüksége, akik
nagyértékű szociális kompetenciával rendelkeznek (24). A felelőség-
teljes vállalkozónak "nemcsak szakszerűen, hanem mindig emberhez méltó-
an és a társadalom érdekeinek megfelelően kell eljárnia" (24).

A demokratikus rend elismerése

A szociális pásttorlevél azoknak a politikai erőknél is elismeréssel
adózik, amelyek új politikai kultúrát hoztak létre, és hozzájárultak a demok-
ratikus rend fenntartásához. Ezzel összefüggésben a püspökök emlékeztet-
nek arra, hogy a "keresztények felelősek demokratikusan felépített álla-

munk fenntartásáért és továbbépítéséért" (26). Kiemelik azt is, hogy a demokratikus érettségnek éppen a kisebbségekkel való szolidaritásban kell kifejeződnie.

A munkához való jog – A munkavégzés kötelezettsége

Mivel az ember a munkája által biztosítja a létfenntartást a maga és a családja számára, s ezáltal közvetlenül hozzájárul a közös fenntartásához, az állam és a társadalmi erők kötelesek biztosítani a munkalehetőség feltételeit. A munkához való jog mellett létezik azonban a munkavégzés kötelessége is, "amely sok esetben kenyérkereső munka; ezt lelkiismeretesen, a megkívánt teljesítmény tudatában és felelősségteljesen kell elvégezni" (28). "Ez nemcsak a személyes igyekezetet jelenti a munka folyamatában, hanem az egész gazdaság kialakításában vállalt együttes felelőséget is." (25)

A munkakörülmények bírálata

A püspökök aggódnak a túlterhelő munkakörülmények miatt, mint a magas elvárások, teljesítményberezés, munkahelyi stressz, politikai hovartartozás miatti nyomás, aminek ki vannak téve a munkások, ha munkahelyüket meg akarják tartani. Kritizálják az olyan munkaidőt, amely jócskán túllépi a törvényes kereteket, valamint az alkalmazásnak és elbocsátásnak azokat a formáit, amelyek megkerülik a bérpótlékokat (vagyis az Ausztriában törvényileg kötelező 13. és 14. havi munkabért – a ford. megjegyzése) és a szabadságigényeket (29). A püspökök csalódottak amiatt, "hogy a munka és a gazdaság szociális elrendezése gyakran elmarad a technikai-gazdasági fejlődés mögött" (31). Gyakran háttérbe szorul a szociális üzemvezetés egyik nélkülözhetetlen feltétele: a közös döntéshozatal lehetősége (31).

A munkanélküliség kirekesztést jelent

Aggodalmat okoz a püspököknek az a tény, hogy a tartósan kedvező konjunktúra ellenére sem sikerült megoldani a munkanélküliség problémáját. Főleg a hosszú ideje munka nélkül levők helyzete nincs megoldva megfelelően. "Erkölcstelen megengedhetetlen, ha az embereknek egy figyelemre méltó rétege nem juthat kereső munkához" – írja a szociális pásztorlevél (34). A püspököknek az a benyomásuk, "mintha már beletörődünk volna a munkanélküliség bizonyos százalékába". Óznak attól, hogy megszakadjon a szolidaritás a munkanélküliek és a munkahellyel rendelkezők között. (35) Határozottan szembefordulnak a munkanélküliség problémájába való beletörődéssel és a közömbös hozzáállással. Hangsúlyozzák, hogy az Egyháznak ezen a téren köteleznie kell magát a kezdeményezésre, mivel maga is egyik jelentékeny munkaadó. (36)

Próbakő: az igazságos bér

A jólét igazságos elosztása alapmeggyőződése a katolikus szociális tanításnak. Ezért az igazságos bér "az egész gazdasági rendszer igazságosságának próbaköve" – olvassuk a pástörlevélben (37). "Ausztriában tekintélyes számú embernek a bére nem elegendő ahhoz, hogy önmaga és családja számára olyan eltartást biztosítson, amely emberhez méltó életet enged meg a társadalmi lehetőségek kereteiben" – állapítják meg a püspökök. "Nem fogadhatjuk el, hogy épp a nők részesüljenek többszörösen is hátrányban a bérelszámolásnál. Ismerünk eseteket, ahol a menekültek és vendégmunkások fizetését kizsákmányolásnak nevezhetjük." (38) A püspökök elmarasztalják, hogy a teljesítmény helyett a társadalmi hatalom szerint történik a bérelosztás (38), és síkraszállnak a munkavállalók fokozottabb tulajdonszerzése mellett. (40)

Válságban a mezőgazdaság

A mezőgazdaság sajtósági helyzetének külön fejezetet szentelnek a püspökök a szociális pástörlevélben. Széleskörű vitát indított el az "Alapszöveg" erre vonatkozó fejezete. Méltatják a püspökök a földművesek teljesítményeit, és aggodalmukat fejezik ki a mezőgazdaság jövőjének növekvő reménytelensége és bizonytalansága miatt, tekintettel a közös európai piacra. (42) A lakosság egészséges élelmiszerekkel való ellátása mellett (amely megköveteli a fogyasztók támogató szolidaritását) vele "egyenértékű feladatként járul hozzá a táj természetes háztartásának, valamint a természetes életalapnak a megőrzése és ápolása" (43). A püspökök rámutatnak arra a veszélyre, "hogy egyre inkább öncélúakká válnak azok az intézmények, amelyek annak idején a földművesek önszegélyezésére alakultak" (45).

A tudományos és technikai haladás felülvizsgálata a környezetvédelem érdekeivel való egyezés szemszögéből

Manapság már nem választhatjuk el a gazdaságot a környezetre való kihatásaitól. Az emberhez méltó környezet fenntartását előnyben kell részesíteni a gazdasági növekedés érdekeivel szemben – hangsúlyozza a szociális pástörlevél. A püspökök nézete szerint "meg kell tehát vizsgálni minden technikai és gazdasági haladást olyan szempontból is, hogy nem károsítja-e a környezetet, és nem lehetnek-e olyan következményei, amelyek az emberiséget súlyosan veszélyeztetik" (52).

A teremtés veszélyezettsége ugyanúgy megköveteli a személyes ökológiai viselkedés felülvizsgálását, mint kezdeményező csoportok létesítését, állami lépéseket, és mindenekelőtt egy világszintű együttműködést ebben az ügyben. Különlegesen kihangsúlyozzák: "Ha arról van szó, hogy vé-

delmezzük természetes életfeltételeinket, akkor néha határozott nemet kell mondanunk bizonyos tervek megvalósítására." (54)

III. fejezet: SZOLIDÁRIS ÉS FELELŐS TÁRSADALOM

(58–103. cikkelyek)

A családok gazdaságilag hátrányos helyzete

Jelentés teret foglal el a pásztorlevélben a "Szolidáris és felelős társadalom" című fejezet, és az állásfoglalások lényeges szempontjait egyesíti magában. Kiemelkedik benne a család jelentősége, és bírálata éri a sokgyerekes családok gazdaságilag hátrányos helyzetét. A püspökök biztosított gazdasági életteret követelnek a családok számára. "Ez konkrétan a családoknak kedvező adópolitika, gyermekpótlék, nevelési segély formájában történhet, továbbá a gyermeknevelési idő és a nyugdíjjogosultság elismerésével." (71) Fellépnek a munkaformáknak és munkaidőknek a család érdekeit szemmel tartó kialakítása érdekében, és a házasság meg a család kiszípolozása ellen fordulnak. Mert "végeredményben a felnőttekre épp olyan káros hatással van, mint a felnövekvő gyermekekre, ha egyre kevesebb oly életterület marad, amelyet hűségből és szeretetből forrasztó állandóság hat át." (68)

Aggodalom a nők és a fiatalok helyzete miatt

A püspökök rámutatnak azokra a hátrányos megkülönböztetést hozó sokrétű intézkedésekre is, amelyek a nőket érintik a munka világában, mint pl. az azonos értékű munkáért fizetett alacsonyabb bér vagy a nehezebb előbbre jutási lehetőségek, és felhívják a figyelmet a gyermeküket egyedül nevelő nőket érő megterhelésekre. Leszögeznek, hogy a társadalom alapvetően "nem kényszeríthet gyerekes anyát arra, hogy gazdasági szükségéből kenyérkereseti munkát vállaljon." (78) A püspökök fellépnek a nő egyenjogúságáért, és olyan változásokat követelnek, amelyek biztosítják a férfi és a nő családon és foglalkozáson belüli munkájának rugalmas megosztását. Ennek egyik előfeltétele, hogy "a férfiak a maguk részéről az eddiginél többet vállalnak családi feladataikból. Ez a férfiaknak nem sikerülhet megfelelő munkahelyi és gazdasági változások nélkül." (78) Ez rugalmas munkaidőt, részdíjs munkát, választható gyermeknevelési szabadságot kíván meg, valamint olyan vállalati tervezést, amely tudatosan tekintettel van arra, hogy a nő új előmeneteli lehetőséggel térjen vissza szakmabeli munkájába. (78)

A fiatalok számára szakképesítést nyújtó alapképzést kívánnak, valamint átfogó szaktanácsadást többfokú szakmai tájékoztatás formá-

jában. (82) A püspökök értékelik a fiatalok szociális kötelezettségvállalását, amelyet "figyelemreméltó kitartás jellemez" (84). Felszólítják a társadalmat, teremtsen meg annak előfeltételeit, "hogy a fiatalság érdekelve érezze magát, és elfogadja a kihívást." (85)

Új szociális kérdés – új kezdeményezések szükségé

Az új szociális kérdést már nem az osztályharc megmerevedett frontjai jellemzik, hanem társadalmi kapcsolatok és függőségek hálózata. (89) "Vannak olyan csoportok, amelyek az egészhez való viszonyukban túlságosan erős megterhelés alatt állnak, és vannak mások, amelyek kiváltságos helyzetet élveznek." Külön említés történik a menekültek és bevándorlók sorsáról. A püspökök nemcsak az idegenekkel szembeni előítéletek leépítését várják el, hanem "mindenki közösségvállalását, és az államon belüli teherviselés kiegyenlítésére való hajlandóságot is." (91)

Az új szociális kérdés megoldása, amint a pásztorlevél hangsúlyozza, megkíván nem csupán személyi kezdeményezéseket (92), hanem az állam következetes cselekvését is. (94)

Ebben az összefüggésben kiemelik a szociális állam jelentőségét (95), és szorgalmazzák intézményeinek reformját. Az új szociális kérdés megoldása viszont még az Egyház számára is kihívást jelent, hogy társadalmilag még hatékonyabban elkötelezze magát. (97)

Kötelezettség a harmadik világ felé

A püspökök hangsúlyozzák Ausztria felelősségét Kelet-Közép-Európa országai iránt. Ugyanakkor figyelmeztetnek az Európa-központúság veszélyére. (99) Ennek a nagy feladatnak, amelyet Európa országainak megsegítése jelent, "semmiképpen sem szabad eltérítenie vagy gyengítenie a fejlődő országok iránti felelősségünket." (100) Ezért a püspökök nagyon sürgetően fordulnak a lakossághoz, "hogy a másokkal való megosztás készségében alább ne hagyjon". Főleg a politikusokat szólítják fel, "álljanak ki amellett, hogy az állam a nemzetközi szolidaritáshoz nagyobb mértékben járuljon hozzá". Maga az Egyház is azon fog fáradozni, hogy világtávlatú felelősségének még inkább megfeleljen. (101)

Új békeöntudat

A püspökök üdvözlik a békére irányuló új öntudatot, különösen békekezdeményezések létrejöttét, továbbá a katonai szolgálatnak a béke fenntartásához nyújtott hozzájárulásként való felfogását (103).

IV. fejezet: KÉRDÉSEK A DOLGOK ÉRTELMÉRŐL, ÉRTÉKEK ÉS CÉLOK

(104–122. cikkelyek)

Az élet mint alapérték

Az emberek jólétéről való gondoskodás nem szorítkozhat az anyagi javak előteremtésére. Megkívánja a szellemi értékek melletti kiállást is. Az osztrák püspököket aggasztja az áthagyományozott erkölcsi és vallási értékek elvesztése és kiüresedése. Követelik bizonyos értékkultúra fenntartását, és különösen annak az alapértéknek, amelyet az élet képvisel, a védelmét kezdetétől a halálig. Ebben az összefüggésben újra kiemelik és hangsúlyozzák a meg nem születettek élethez való jogát, mivel ezt a törvényhozónak hatékonyan védenie kell. (111) A püspökök úgy vélik, hogy "társadalmunk túlságos eloregedésének önmagában mindenkit gondolkodóba kellene ejtenie", és megerősítenie a gyermek utáni vágyat. De a közélet sok területén észlelhető gyermekellenességet is fel kell számolni. (111)

Különleges védelmet igényel az emberi élet vége is. A püspökök elítélik az eutanáziát, és síkraszállnak az emberhez méltó halál érdekében. Olyan otthonok felállításáért lépnek fel, amelyekben az emberek hozzátartozóik körében, megfelelő orvosi ellátás mellett, méltósággal halhatnak meg. "Amint a szülők világra hozzák gyermekeiket, úgy a gyermekeknek is álljon módjában, hogy mellettük vannak, amikor a világot elhagyják." (113)

A vasárnapi pihenés veszélyeztetettsége

A szociális pásztorlevél kiemeli a vasárnap jelentőségét is. Egy technikailag magas szinten álló gazdaságban a drága termelési berendezések teljes kihasználása a vasárnapi munkatiltalom fellazulásához vezet. A szabadidőre beállított társadalomban a vasárnap elveszíti alapvető vallásos jellegét. "Társadalmi szerepe a munka közös megszakításában mutatkozik, amely abból a tudatból fakad, hogy az ember nem a munka kedvéért létezik, és hogy imádás, öröm, játék, ünnep és közösség lényeges dolgok." (119) Egy ilyen "vasárnapi kultúra" kialakulásához szükség van az állam védelmező segítségére és a lakosság soraiban kialakuló széleskörű beleegezésre is.

Értékekből élni

A szerkezeti változás azonban egyedül nem oldhatja meg a szociális problémákat. Döntő fontosságú az az erkölcsi beállítottság is, "hogy egy társadalom fejlettségi fokát elsősorban nem az anyagi jólét és a társadalom szociális szervezeteinek sűrű hálózata határozza meg, hanem azok a szellemi értékek, amelyekből él, és amelyek mellett elkötelezi magát." (114)

"Mint Egyháznak oda kell hatnunk, hogy a felebaráti szeretet, a megbízhatóság, a hűség, a kötelességtudat és a tolerancia iránti érzék eleven

maradjon" (120) – hangsúlyozzák a püspökök. Ezeknek az értékeknek a társadalmi intézményekben konkrét alakot kell öltetniük; ehhez elengedhetetlen a tettrekészség és az annak megfelelő eltökélt cselekvés. (122)

A tömegkommunikáció felelőssége

"A közvéleménynek nemcsak kritikus ellenőrzéshez van joga, hanem társadalmi eszményképekhez, a személyes meggyőződések tiszteletben tartásához és az igazsághoz is." (108)

V. fejezet: AZ EGYHÁZ ÚTJA

(123–132. cikkelyek)

Az üdvösség jóhíre és a szegények melletti kiállás

A szociális helyzet szükségessé teszi az Egyház erőbevetését. A püspökök nemcsak másokkal szemben akarnak követeléseket támasztani, hanem az Egyházra háruló kötelezettségeket is aláhúzzák. Itt nemcsak az üdvösség hirdetéséről van szó, hanem a szegények melletti konkrét kiállásról is. "Ez a kiállás nem társadalmi extrémisták találmánya, hanem Krisztustól eredő példa és megbízás." (125) Az Egyház elkötelezi magát arra, hogy leleplezze az igazságtalanságot és a szegénységet, és küzdjön ellenük. A jövőben még erősebben be akarja magát vetni társadalompolitikai téren, és akár ellenállásokkal is fáradozni akar a tudat és a lelkiismeret képzésén. Arra törekszik, hogy kialakuljon "újfajta együttműködés valamennyi keresztény, a nagy világvallások és minden jóakarátú ember között." (127) Az együttműködést és a párbeszédet mindenkivel keresni kell. Ilyen értelemben a püspökök aláhúzzák, hogy az Egyház semmilyen politikai rendszerhez nem kötődik. Hitet tesznek azonban a demokrácia mellett.

Végezetül azt emelik ki a püspökök, hogy a most kiadott szociális üzenet csak akkor lesz szavahihető, ha átültetik a gyakorlatba. Az államon belüli és világot átfogó új kihívásokra való tekintettel lényeges az, "hogy mindig újra kitorjünk a megszokás és a társadalmi tunyaság közönyéből, és társadalompolitikai szempontból tevékenyekké váljunk."

A tartalomért felelős Maximilian Aichern linzi püspök.